

Posudek vedoucího na magisterskou práci Bc. Martina Krnáče

Vývoj pozdně římských a římsko-byzantských fortifikačních prvků v severozápadním Jordánsku (2. až 5. st. n. l.).

(100 stran textových včetně literatury a zdrojů; přílohy: tabulky, vyobrazení, grafy, mapy)

Předložená práce je zaměřena na charakteristiku a hodnocení římské přítomnosti v oblasti severozápadního Jordánska, v autorově pojetí též oblastí sousedících. Východiskem pro její zadání byl zájem o zvolenou problematiku, vycházející také z jeho aktivní účasti na výzkumech ve sledované oblasti.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, které jsou dále členěny. Historická a všeobecná část je věnována topografii oblasti v exkursu věnovanému původnímu osídlení, které bylo pro římské aktivity v oblasti důležité pro další aktivity. Následující kapitola se zaměřuje na vznikající, resp. rozvíjející se strukturu římského osídlení území, která je následně hodnocena v kapitole třetí, jež představuje hlavní část práce. Diplomand se zaměřuje na jednotlivé oblasti: Haurán, Bazaltovou poušť, oázu Azraq, nejpočetněji zastoupené severní oblasti a další v Saudské Arábii. Nejobsáhlejší (třetí) část práce je věnována fortifikacím, dobře dochovaným a dokumentovaným lokalitám, které jsou na základě dosavadních výzkumů typickými pro dané období.

Ve sledované oblasti je charakter opevňovacích prvků vázán na charakter terénu – v tomto ohledu má definování pojmu termínu *limes* odlišný charakter – nejedná se striktně budovaný systém, který je definován např. v Británii, obou Germániích, nebo v Raetii. V tomto případě šlo zřejmě o důležité body, které kontrovaly a chránily danou oblast. Tuto skutečnost autor v práci též hodnotí. Nicméně nebylo možné (vzhledem k rozsahu práce) tyto prvky dále rozvíjet.

Pro definování jednotlivých lokalit byly oprávněně využity především obecné charakteristiky pozdně římských fortifikací, které jsou v této oblasti charakterizovány svojí dispozicí, situováním v terénu a užitými stavebními technologiemi. Pokud jde o jejich přesnější chronologii, je z dosavadního stavu bádání obtížné definovat jejich přesnější fáze a jejich datování, nicméně v práci chybí konkrétnější zhodnocení kontextů a jim odpovídajících

nálezů (keramika, případně další nálezy?). Chybí též přesnější citace pramenů epigrafických – jsou často zmíněny, nejsou však podrobněji interpretovány.

Pokud jde o římské fortifikace, které patří k nejčastěji dokumentovaným prvkům, jsou zmíněna praesidia, castella, castra předpokládám bych za vhodné rozšířit jejich interpretaci. V případě těchto staveb vycházíme nejen z obecného hodnocení, ale především z jejich dispozice, vnitřního upořádání a struktury.

Zadání práce bylo stanoveno pro zhodnocení struktury fortifikačních prvků a jejich významu ve sledované v daném období. V tomto ohledu autor zadání splnil.

Předložená práce je z formálního hlediska logicky strukturovaná, grafy a přílohy ji vhodně doplňují. Závěrečné hodnocení jsou odpovídající, vycházejí z prezentovaných pramenů, autor je odpovídajícím způsobem zhodnotil.

Z těchto důvodů považuji předloženou práci za vhodný podklad k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze, 25. 1. 2020

doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii FF UK